

Armoedebelaid in Leeuwarden

Situatie in Leeuwarden

- In 2021 leefde afgerond 17% van de huishoudens in Leeuwarden van een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (Fryslân: 13%)
- In de gemeente Leeuwarden leefde 10% van de kinderen in een uitkeringsgezin (Fryslân: 6%)

Visie gemeente

- In 2021 heeft de gemeente de visie 'Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden' opgesteld
rapport Rekenkamer evalueert:
 - is de analyse van de problematiek correct
 - effectiviteit uitvoering

Doelen onderzoek

Doelen onderzoek:

- hoe doeltreffend en adequaat is het armoedebeleid van de gemeente Leeuwarden
- is er voldoende budget beschikbaar
- kan de raad zijn controlerende en kaderstellende rol uitvoeren?

Mogelijkheden gemeente

- geen directe invloed op de hoogte van het sociaal minimum
- gemeentelijk beleid kan wel bijdragen aan het kunnen rondkomen en participeren door inwoners met een laag inkomen
- denk hierbij aan schuldhulpverlening en participatie (sport, cultuur)

Posief over analyse

- De rekenkamer is heel positief over de analyse van de armoedeproblematiek door de gemeente
- Centraal in het beleid van de gemeente staat het voorkomen van 'overerving', het 'doorgeven' van armoede aan volgende generaties (regeneratie van armoede)

Opgroeien in armoede

- Korte termijn: sociale uitsluiting
- Langere termijn: slechte schoolprestaties en probleemgedrag
- Dat is uiteraard een kwestie van lange termijn

Tweede pijler: vergroten bestaanszekerheid

- betaalbaar wonen voor iedereen
- toegankelijke gezondheidszorg
- vergroten van de veilige leefomgeving

Derde pijler

- verbetering schuldenaanpak
- verbetering financiële hulpverlening

Uitgangspunten beleid

- Werken vanuit vertrouwen. Niet straffen, maar belonen.
- Preventief te werk gaan
- Heldere inkomensgrenzen voor verschillende regelingen
- Bestaande regelingen bevorderen en toegankelijker maken (bijzondere bijstand, AV Frieso)

Vergelijking met andere Friese gemeenten

- Leeuwarden kent geen regeling om het eigen risico in de zorg deels te compenseren, zes andere gemeenten wel
- Vermogensgrenzen bijzondere bijstand zijn in Leeuwarden lager dan in andere gemeenten (50% van de vermogensgrenzen voor de Participatiewet)
- Leeuwarden kent maar één pakket voor de AV Frieso

Problemen: niet-gebruik regelingen

- Veel regelingen zijn onbekend bij inwoners met een laag inkomen
- Veel mensen denken ten onrechte dat ze geen recht hebben op de regeling
- In enkele gevallen is wantrouwen tov de overheid de reden
- Soms is men bang terug te moeten betalen

Aansluiting op leefwereld

- Regelingen zijn zeer complex, zó complex dat veel mensen er in verdwalen en professionele hulpverleners/bewindvoerders de regelingen aan moeten vragen. Van wijkteams en buurtservicepunten wordt amper gebruik gemaakt.
- Ook voor hulpverleners is het soms moeilijk de weg te vinden in het doolhof van regelingen
- Terugbelverzoeken zijn een ramp. Vragen over dossiers kunnen niet beantwoord worden wanneer een cliënt bij een hulpverlener aan tafel zit, waardoor de dossiers zich opstapelen.

Aanbevelingen

- Hoger inkomen: verhoging bijstand, verbetering toeslagenbeleid, basisinkomen
- Minder stigmatisering, minder wantrouwen, meer waardigheid en respect
- Minder bureaucratie, aanvragen moet eenvoudiger zijn
- Minder digitalisering, meer rekening houden met laaggeletterdheid
- Meer ondersteuning in natura, inclusief voedsel